

A Budapesti Történelmi Múzeum új kiállítása

Pesti szőlőmunkás

A budavári palotában május közepén nyílik az „Így élnek a budapestiek a XVIII. századtól napjainkig” c. életmódtörténelmi kiállításorozat első része, amely azt mutatja be, hogyan és mit dolgoztak a főváros lakói a XVIII–XX. században.

A töröktől visszafoglalt Buda és Pest 1686-ban romhalmaz volt. A középkori Magyarország egykor fényes fővárosának a semmiből kellett újratemetődnie. S a két testvérváros a mélypontról lassan-lassan megindult a felemelkedés útján. A XVIII. században még akadozó, lassú fejlődés a XIX. század első felében felgyorsult, majd a század derekától rohamossá vált, s azóta is többé-kevésbé szakadatlanul ível felfelé, most már a tervszerű szocialista városfejlesztési politika alapján. Ennek a rohamos fejlődésnek a lendítője

elsősorban az emberek mindennapos munkája, a mezőgazdaságban, a kereskedelemben, az iparban végzett tevékenysége volt. A kiállítás ezt a tevékenységet nem gazdaság- vagy technikátörténelmi szempontból mutatja be, hanem mint az emberek mindennapi életének alkotóelemét.

A bevezető rész a városfejlődés néhány fontos tényezőjéről, a városról, mint a mindennapi élet tágabb keretéről nyújt vázlatos áttekintést. XVIII–XX. századi – részben kéziratos – térképek a város területi terjeszkedését szemléltetik. Múlt századi metszetek, olajfestmények és eredeti fényképfelvételek a régi Budapest ma már eltűnt városképi részleteit elevenítik fel számunkra. Ritka XVIII. és XIX. századi nyomtatványok – Buda és Pest tűzoltási szabályzata, a céhlegények „Blau-montag”-jának eltiltása, a hajóhídon való közle-

kedés szabályozása stb. – a városiasodás folyamatát illusztrálják. Végül a mai Budapest néhány jellegzetes utcaképet bemutató fotók demonstrálják azt az óriási változást, amelynek eredményeképpen a főváros kétmillió, modern metropoliszá nőtt.

A kiállítás első része Buda, Pest és Óbuda lakóinak mezőgazdasági tevékenységét mutatja be. Az 1686-ot követő időkben még sokáig a mezőgazdaság, illetve ezen belül a szőlőművelés volt a lakosság megélhetésének fő forrása, mindenképp Budán és Óbudán (Pesten a természeti adottságok folytán inkább az állattenyésztés jutott szerephez). A kereskedelem és a kézművesség, majd a gyáripár fejlődése nyomán, a XIX. század folyamán a mezőgazdaság fokozatosan háttérbe szorult,

Hajómalmok a Dunán (1803) Bach Melitta és Bakos Ágnes reprodukciói

